

MALE NOVICE.

Izhajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 20 v. — Po pošti se list ne pošilja

V petek ali soboto izročitev mirovne pogodbe Nemški Avstriji.

Glasom pariških listov se bo mirovna pogodba izročila Avstrijcem v petek ali soboto v veliki dvorani st. germainskega gradu na enako slovesen način, kakor Nemcem.

Reuter poroča: Mirovna pogodba z Avstrijo je skoro že dogotovljena. Klavzule o odgovornosti za vojno so skoro iste, kakor v nemški pogodbi, bivšega cesarja Karla pa ne bodo obtožili.

Vojne dolgove plačata Nemška Avstrija in Ogrska.

Nemška Avstrija plača 5 milijard vojne odškodnine v zlatu.

Praga, 18. maja.

»Deutsche Tageszeitung« objavlja nastopno vest iz pariškega vira, katero ji je poslal njen curiški poročevalec: Nove države bodo morale plačati one državne dolgove bivše monarhije, ki so nastali pred vojno, in sicer po določenem ključu,

dočim bodo naprtili vse vojne dolgove samo Nemški Avstriji in Ogrski. Brodovje bivše monarhije si bodo zavezniki razdelili med seboj.

Reuterjev urad poroča: Določba v mirovni konferenci glede zahtev do Avstrije določa odškodnino petih milijard v zlatu.

Življenje ali smrt.

Vprašanje Maribora ni nobeno vprašanje več. Njegova usoda je določena in pariška konferenca ne more drugega, kakor da potrdi, kar je neizbrisno zapisano v knjigi dejstev: Maribor spada narodnostno in gospodarsko k Jugoslaviji. Narodnostno, ker leži na slovenskem narodnostnem ozemlju, gospodarsko, ker ga vse gospodarske koristi vežejo z jugom.

Pri določevanju meja morajo tudi gospodarska vprašanja igrati veliko ulogo. Meje je treba potegniti tako, da bo prebivalstvo zamoglo živeti. Kaj pa naj počne Maribor pri Nemški Avstriji? V Nemški Avstriji bo samoobsebi vladala velika revščina. Denar bo v nji brez vrednosti, imela ne bo ne živeža, ne surovin za tovarne. Sedaj tiskajo neprestano pirnate krone, a kolikor več jih tiskajo, toliko manj so vredne. Skrbeti morajo ne samo za svojo upravo, ampak tudi za brezštevilne uradnike in častnike, ki so jim bili poslani iz drugih krajev, in za brezposelne delavce, ki morajo pohajati, ker tovarne nimajo premoga in drugih surovin, bombaža, olja itd. itd. Neumno je misliti, da bi Čehi, Poljaki ali jugoslovani hoteli prevzeti del avstrijskih dolgov. Narédili so jih Nemci, pa naj jih tudi sami plačujejo. Dalje je Avstrija brez surovin. Premoga nima skoraj nič in bo morala izhajati s tem, kar ji bodo hoteli dajati Čehi in Jugoslovani. A s čim bo plačevala? Tudi drugih surovin, katere predelujejo tovarne, nima skoraj nobenih. Istotako nima živeža. Polje se nahaja samo v Nižji Avstriji, a to je veliko premalo.

Nima skoraj ničesar drugega kot živino in les, pa tega ne bo za izvoz toliko, da bi zamogla pokrivati vse stroške.

Če pripade Maribor k Nemški Avstriji, bo moral nositi vso beračijo drugih nemških dežel. Drugače pa, če pride k Jugoslaviji. Iz slovenskih krajev bo dobival živež in premog za obrtnijo. Po slovenskih krajih se bo živahno razvila industrija, ker bo imela dovolj premoga, lesa in vodnih sil, zlasti pa obširne trge doli na Balkanu, pa tudi čez morje v širni svet. Kmet bo dobro prodajal mestu svoje pridelke, obrtniki in tovarnarji pa svoje izdelke Jugoslovanom in tujemu svetu.

Če pride Maribor pod Nemško Avstrijo, bo ostalo malo lačenbergarsko gnezdo, če ostane pod Jugoslavijo, se bo razvilo v moderno, procvitajoče pohorjansko mesto.

Vprašanje pripadnosti je torej za Maribor obenem vprašanje gospodarskega življenja in smrti.

Nemški list o zverinstvu Nemcev.

„Grazer Volksblatt“ od 17. maja piše: Od zanesljive strani nam poročajo: Ko je bilo jugoslovansko vojaštvo pregnano s Koroškega, nemški „Volkswehr“ pri svojem ropanju in nasilstvih tudi cerkev domače dežele ni izvzel. V neki cerkvi so n. pr. vlomili tabernakelj, sv. posode so vrgli ven, sv. hostije raztresli po tleh, deloma so jih pleneče bestije z zasmehom pojedle. Iz ciborija so pili vino. Mašne obleke so deloma vzeli seboj, deloma so jih oblekli vojaki in zasmehovali cerkvene obrede. Mnogo cerk-

vene oprave pa so raztrgali in razmetali. To je naravnost bestijalno zasramovanje cerkve in katoliške vere. Taka zverinska početja ponižujejo nemško ime pred celim svetom in ga obkladajo z madeži.“

Tako piše nemški list o „kulturnem delu“ Nemcev na Koroškem. A naši ljudje še vedno pravijo: „E, saj Nemci niso taki!“

Nezaslišana drznost hujskačev.

V petkovi »Straži« smo na kratko omenili najnovejšo drznost, katero so si dovolili nemčurški pobalini pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Naknadno prinašamo natančnejše poročilo: Popoldne 15. maja so se na kegljišču pri gostilni Krambergerja za bavali do poznega nemčurčki od vseh vetrov. Prepevali, ali bolje povedano »krulili« so svojo »Heimat« in druge pesmi. Zelo naglašali so posebno pesem »In der Heimat. — (P) da gibts ein Wiedersehen«. To precej govori! Vmes so sveda neprestano krulili prav živinske glasove, krikali, juckali itd. Takih spakarij, nad katerimi so se zgrajali bližnji sosedi, delavci na poljih itd., pač županstvo ali orožništvo ne sme več dopustiti. — Isto noč so, dosedaj še neznani pobalini oblatili tudi razglase na stenah in občinsko tablo pri gerentu g. Vauda. To je pa že strašno, kar si ti hujskači dovoljujejo! Treba je temeljnega čiščenja ne proti našim! Poglejte boljše v kroge njihovih družb; tako jih spoznate, nikdar pa po njihovih hlinavih besedah!

Kovana krona — 1 dinar.

Finančni minister je izdal naredbo, ki določa kurs kovanega denarja bivše avstro-ogrske države kakor tudi kovanega denarja črnogorskega in bolgarskega enako z dinarskim kurzom, tako, da se bo pri državnih blagajnicah za vsako kovano krono, oziroma za vsak kovani lev ali perper izplačal 1 dinar.

Nekdaj in sedaj.

Dne 16. februarja 1862 je bila otvoritev narodne čitalnice v Celju. K otvoritvi sta prišla med drugimi voditelja takratnih kranjskih prvakov dr. Janez Bleiweis in dr. Lovro Toman. Sprejem je bil nad vse slovesen. Pri slavnosti so se pele med drugimi tudi: koračnica »Naprej zastava Slave«, sledeč narodna koračnica »Bado ide Srbi u vojnike« in moto Sarafan. Predsednik je bil navdušeni Jugoslovan dr. Štefan Kočevar. Pri slavnosti je bil navzoč tudi takratni celjski župan Stepišnik, ki je tudi prijel v besedo in navdušeno pozdravil kranjske goste. Njegov govor je zaključil urnebesni »živijo« navzočih. Odgovoril mu je dr. Toman, ki je poudarjal, da je sedaj podrti ste na med Kranjci in Stajerci. Gostov je bilo čez 200, med njimi zlasti mnogo celjskih gospej in gosposičen z narodnimi trakovi.

Zanimivo je, da se je te slavnosti, ki je imela tako izrazito slovensko narodni in jugo-

slovansko politični značaj, oficijelno udeležil tudi celjski župan Stepišnik, prednik dr. Javornika.

Razne novice.

Maribor. Listič »Volkszeitung« prinaša neresnično vest, da v mestni prodajalni za manj imovite na Glavnem trgu tehtajo sladkor tako slabo, da manjka navadno 5 do 7 dek pri 1 kg. Rabič se je pošteno zmotil. Prodajalna za manj imovite ni na Glavnem trgu, ampak v Freibaus ulici. V baraki na Glavnem trgu, v kateri vodi prodajo živil g. Preac, se sladkor ne prodaja.

Dr. Korošec proti draginji. Ministrski svet v Beogradu je na predlog ministrskega podpredsednika dr. Korošca sklenil, da se ustanove posebne komisije, ki naj bi poučevale, kako bi se omejilo neprestano dviganje cen za raznovrstno blago.

Razpis mesta knjigovodje. Razpisuje se natečaj za eno mesto knjigovodje pri taboriščni upravi v Strnišču pri Ptuj. Plača po dogovoru. Prosilci naj vložijo svoje prošnje s potrebnimi spričevali in z dokazili o svojem dosedanjem službovanju čimprej »Predstojništvu taboriščne uprave« v Strnišču pri Ptuj.

Razpis mesta delovodje. Razpisuje se mesto delovodje za izdelovalnico pohištva v taborišču Strnišče pri Ptuj. Plača po dogovoru. Prosilci naj pošljejo svoje s spričevali opremljene prošnje »Predstojništvu taboriščne uprave« v Strnišču pri Ptuj.

Za koroške brate. Edmund Planinšek, vodja zavarovalnega oddelka, sklada vojaških vdov in sirot v Mariboru, Sodnijska ulica št. 14 je od deželne vlade za Slovenijo pooblaščen med ljudstvom uvesti nabiranje dobrovoljnih prispevkov za Koroške begunce in sirote padlih na koroški fronti. Imenovani vodja se je v to svrhu dal za mesto Maribor na razpolago in bo pričel med prebivalstvom in pri zavodih nabirati denarne prispevke. Prebivalstvo prosimo, da gosp. Planinška in njegove pooblaščenice nabiralce po najboljši moči podpira in s tem omili usmiljenja vreden položaj koroških mučenikov.

Navdnt nemški petelin. Pred dnevi je prišel k županu neke mariborske okoliške občine sin mariborskega lesotržca Felberja in zahteval, seveda v nemškem jeziku, od župana pojasnilo o ribolovu v Dravi. Ker je pa župan kot zaveden Slovenec odklonil razgovor z mladim Felberjem v nemškem jeziku, mu je ta bojeviti nemški petelin zagrozil, da ga bo spravil »kašo pihat«, češ, da ima zveze v vsemi mariborskimi merodajnimi osebami. Možakarju svetujemo, da s svojo nemško »špraho« ne nadleguje našega slovenskega prebivalstva, sicer se mu utegne pripetiti nekaj, kar bi mu bržčas ne ugajalo.

Izredne doklade za učiteljstvo. Vsem aktivnim učiteljem in učiteljicam na ljudskih in meščanskih šolah je vlada dovolila od 1. maja do 1. oktobra

1919 poleg dosedanjih službenih prejemkov še tudi izredne doklade, ki znašajo toliko, kolikor sedanja mesečna draginjska doklada.

Smrtna kazen za verižnike. Pri zadnjem zasedanju poljskega državnega zbora je večina glasovala za nujnost predloga, da se verižniki kaznujejo s telesnimi kaznimi in v gotovih slučajih tudi s smrtjo. Tudi pri nas bi bil že strajni čas, da se kaj ukrene. Zlasti iz Hrvaškega se zadnje čase kar vale k nam šidje in podobna umazana družba.

Pariške utrdbe, ki so jih v naglici napravili proti naglo prodirajočim Nemcem v zvezi svetovne vojne, so začeli sedaj podirati. Začetek podiranja je bil združen s svečanostjo, katere so se udeležili skoraj vsi pariški mestni svetovalci, ki so z rovnico v roki začeli delo.

V Nemško Avstrijo bi rad, ker mu je v Jugoslaviji kuhar predlagal, Kokoschineggov uslužbenec Marot. Pa naj le gre, kamor ga vleče srce.

Koroščeva ulica v Sarajevu. Sarajevska »Jugoslavija« poroča, da so dosedanje Kadravčičevo ulico v Sarajevu prekrstili v Koroščevo ulico.

Nova slovenska kavarna v Mariboru. Kakor smo že svoj čas poročali, je kupila znano kavarno »Europa« v Vetrinjski ulici v Mariboru Slovenka gospa Stelcerjeva, jo nanovo preuredila in prenovila ter jo prekrstila v »Narodno kavarno«. Slovenci smo torej dobili še eno slovensko kavarno v Mariboru. Slovencem torej v bodoče ne bo treba posežati nemških kavarn. Novo slovensko podjetje pa priporočamo!

Ne marajo slovenskega sladkorja. V Špilju je okrajni glavar dr. Lajncič osnoval aprovizacijski odbor za obmejne občine. Načelnik odbora je župnik č. g. Vozlič. Ko je nedavno poslalo glavarstvo 1000 kg sladkorja za Špilje, so ga špiljski Nemci odklonili, češ: Raje živimo brez sladkorja, kakor da bi ga morali vzeti od Slovencev.

Izžrebani porotniki. Za II. porotno zasedanje v Mariboru so bili dne 15. t. m. izžrebani naslednji porotniki: Jožef Robič, Gradiška; Filip Galunder, Sv. Križ; Miha Brumen, Sv. Martin; Franc Verlič, Sv. Peter; Alojzij Kren, Plač; Aleksander Hojnik, Ranca; Jos. Waldhuber, Špičnik; Janez Lampl, Dragučova; Alojzij Paluc, Sp. Doplek; Anton Topler, Selnica ob Dravi; Karel Gornik, Selnica ob Muri; Rajh Franc, Bistrica pri Limbušu; Rafael Lejak, Loka; Miha Sernc, Ruše; Jakob Florjančič, Sv. Miklavž; Maks Loh, Slivnica; Franc Rojko, Bohova; Ivan Goričan, Činžat; Anton Turin, Črešnjevce; Sima Prešern, Poljčane; Josip Hajšek, Cigonca; Ant. Zemljič, Sv. Lenart; Ivan Zivko, Korena; Jakob Kumer, Bišečki Vrh; Vid Purg, Jurovci; Matej Murko, Gornja Pristova; Ivan Veršič, Sv. Marko; Matija Masten, Pušenci; Jakob Škorjanec, Središče; Ferdinand Puconja, Križevci; Ferdó Hercog, Ljutomer; Viktor Kukovec, Ljutomer; Jakob Jurkovič, Murski Vrh—Zasadi; Ivan Kričej, Vuzenica; Peter Mravljak, Vuhred. Nado-

mestni posestniki: Leopold Barta, Josip Baumgartner, Ivan Bregar, Hugo Ihl, Josip Racek, Ivan Rojko, Peter Tručl in Jos. Žitek vsi v Mariboru. Kot zastopnik odvetniške zbornice je bil tokrat pri žrebanju navzoč slovenski odvetnik dr. Ivan Glaser.

Proč s takimi igračami! Nekaj fantalinov v Studencih pri Mariboru ima grdo razvado, da v najbolj živahnih ulicah kar pri belom dnevu strelja z flobert pištolami, ne da bi jih na ta nedostatek opozorile meradajne oblasti. Orožništvo naj tem fantalinom kar enostavno pobere vse take nevarne igrače in bo konec raznih pritožb.

Fotograf Skušek na Tržaški cesti je prodal svojo hišo odvetniku dr. J. Rapocu.

Dramatičen odsek mariborskega »Orla« priredi v nedeljo, dne 25. maja 1919 ob pol 17. uri v veliki dvorani »Narodnega doma« v korist »Akad. domu v Zagrebu« gledališko predstavo Domen, Narodna igra v petih dejanjih. Med odmorih svira godba. — Blagajna se odpre ob pol 16. uri. — Cene prostorov: Foteljski sedeži 8 K; sedeži I.—IV. vrste 6 K; V.—VIII. vrste 5 K; ostale vrste 3-50 K; stojšča 2 K. Na galeriji sedeži 3 K, stojšča 1-50 K. Dijaške in vojaške vstopnice 1 K. — Predprodaja vstopnic v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru ter v nedeljo od 10.—11. ure pri blagajni.

Maribor. Jutri, v sredo, dne 21. maja, popoldne ob dveh se bo v mestni klavnici prodajalo 180 kg mesa v sili zaklanega vola. Cena 1 kg 6 K. Posameznim strankam se ne bo dalo več kot 1 kg.

Pripravite zastave! Meje pri nas na severu so hvala Bogu določene tako kot smo si Slovenci želeli. Proslavitev naše zmage bomo obhajali posebno v Mariboru nad vse slovesno. Ko bo preki sod preklican, se bo vse potrebno ukrenilo radi slovesne proslave. Opozarjamo hišne posestnike in druge, da si poskrbijo za zastave. Blaga je še v vseh trgovinah nekaj na razpolago. Trgovce pa pozivamo, da si nemudoma oskrbijo blaga za zastave.

Francoski major dr. Reverdy pri šolskih sestrah. K našemu tozadevnemu poročilu v včerajšnji »Straži« z dne 19. maja smo dobili še naknadno naslednje informacije: Drugi dan je poslal g. major zavodu velik zavitek raznovrstnih slik, namreč: 60 razglednic, predstavljajočih razne francoske generale, več slik nekaterih imenitnejših francoskih slikarjev, kakor: Vignal-a, Scott-a, Duvent-a, de Broca; nadalje fotografične slike iz francoskih bojišč l. 1917, zbirki »Slava Francoske v podobah« in »Francoska in njeni zavezniki« ter druge slike iz svetovne vojne. Omenjene slike s popisi vred so krasen prispevek k zavodovi zemljepisni in zgodovinski zbirki ter bodo veden spomin na visokega gosta, ki je s svojo priprosto ljubeznivostjo vse prav prijetno iznenadil.

Pobrežje pri Mariboru. V noči od nedelje, dne 18. t. m. na pondeljek, dne 19. t. m., je neka nemškutarska baraba zamazala z blatom občinsko desko na gerentovi hiši na Spodnjem Pobrežju. Kdor naznanil zlikovca, dobi na županstvu 200 K.

Širite naše liste!

Zgradba za ministrstva. Ministrski svet je sklenil zgraditi v Belgradu velikansko moderno poslopje v katerem bodo imeli prostore vsa glavna

ministrstva. Z zgradbo se prične že prihodnjo pomlad.

Otvoritev „Narodne kavarne“

v MARIBORU.

Cenj. slovenskemu občinstvu javljam, da sem v Vetrinjski ulici v Mariboru nanovo preuredila in prenovila kavarno „Evropa“, jo prekrstila v

„Narodno kavarno“.

„Narodno kavarno“ v lastni hiši otvorim v soboto dne 24. maja 1919.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Leopoldina Stelcer, kavarnarka.

Stanovanje išče preprosta deklica. Ponudba na uredništvo lista 58

Singerjev šivalni stroj levoročan je na prodaj Tegetih flova cesta 6, Maribor. 56

TELETINA 14 K kg v soboto in nedeljo se prodaj pri Jože Krouh, mesnica v Stadenah, Okrajna c. 17, Maribor. 55

DOMACE VINO 7 polovnjakov se prodaj. Reiserjeva ul 10, Maribor. 977-64

Pohištvo.

najboljše kakovosti izdeluje in prodaja zmernih cenah

Obrtna zadruga mizar-skih mojstrov, Grajski trg 3, MARIBOR.

kupuje tudi vsakovrstni mizar-ski les. 68

Poslano.

Vsak, kdor je kedaj posetil gostilno

Josipa Kirbiš

v Vetrinjski ulici v Mariboru,

jo je zapustil v prepričanju, da je ta gostilna v resnici narodna, koje lastnik je pri vsakih volitvah stal na naši strani, ter da je napad v »Mariborskem Delavcu« popolnoma neumesten. Slovensko časopisje je imelo redno svoj prostor v tej hiši, slovenski gostje, ki zahajajo v to gostilno, se čutijo tukaj kakor domače. Da pa še slovenski napis ni izgotovljen, pa ni krivda gostilničarjeva, temveč krivda slikarja, ki je z delom preobložen. Te dni pa itak pride slovenski napis na hišo. Čudno je, da se pisec notice v »Mariborskem Delavcu« ni obregnil ob Jantscherja, Roikota in Fridlna ter druge gostilničarje v Mariboru. Gostje.

MARIBORSKI BIOSKOP

pri hotelu »Stadt Wien.«

Pozor!

Pozor!

Od četrтка, dne 22. do nedelje dne 25. maja 1919.

Prevez zemeljskih ostankov jugosl. mučnikov **Zrinskega in Frankopana** z vsemi častmi od Danajskega Novega mesta 57 do položjenja v grob.

Predstave se vrše vsaki dan ob pol 6. in 7. uri. — V nedeljo ob pol 3., 4. ob pol 6ih in 7. uri.

Podpisujte državno posojilo.

Naznanilo.

Cenj. občinstva si usojam naznaniti, da sem svojo trgovino s špecerijo v Luterjevi ulici 9, prodal Francon Starčič. Zajedal se zahvaljujem za izkazano mi zampanje in prosim isto tudi mojemu gošpodu nasledniku blagohotno izkazati.

Z odličnim spoštovanjem

Aleksander Mydlil.

Nova slovenska trgovina.

S tem si usojam cenj. občinstvu javljam, da sem kupil trgovino s špecerijo od Aleksandra Mydlila v Luterjevi ulici št. 9.

Kot trgovec-stokovnjak se bom trudil imeti v zalogi samo prvovrstno blago in z istim svojim cenjenim odjemalcem po mogoče najnižjih cenah postreči ter se pripraviti za blagohoten obilen obisk.

Prodajal bom v steklenih, čez ulico prisna haloška vina lastnega pridelka. Z oličnim spoštovanjem

Franco Starčič, trgovec.